

Прилагане на Директива 1999/31/ЕС за депониране на отпадъци в България

Радослав Смилян

Отдел "Управление на производствени и опасни отпадъци"

Дирекция "Управление на отпадъците"

МОСВ

тел: 02/940 -65-44 . E-mail: Smilyanov@moew.government.bg

ПРАВНО РЕГУЛИРАНЕ (1)

Директива 1999/31/ЕС за депониране на отпадъци и **Решение 2003/33/ЕС** за критериите и процедурите за приемане на отпадъци на депа

са транспонирани в българското законодателство чрез

НАРЕДБА № 8 от 24.08.2004г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци

ПРАВНО РЕГУЛИРАНЕ (2)

Програма за прилагане на **Директива 1999/31/ЕС** за депониране на отпадъци (2003 г.)

Преходни периоди:

1. Отлагане с 4 год. прилагането на предвидените в чл. 5(2) от Директива 1999/31/ЕС цели за намаляване количеството на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране
  - до 2010 г. намаляване на БрО до 75% от БрО образувани през 1995 г.
  - до 2013 г. намаляване на БрО до 50% от БрО образувани през 1995 г.
  - до 2020 г. намаляване на БрО до 35% от БрО образувани през 1995 г.
2. Преходен период до 31.12.2014 г. за депониране на течни отпадъци за 14 от съществуващите съоръжения за обезвреждане на отпадъци

ПРАВНО РЕГУЛИРАНЕ (3)

На основание §4, ал.3, 4 и 5 от Наредба № 8/24.08.2004г. са издадени следните заповеди на министъра на околната среда и водите:

Заповед №988/29.12.2006г. относно методи за основно охарактеризиране на отпадъци и за изпитване и установяване на съответствието и опростени процедури за изпитване на отпадъци и изискванията за проверка на място, включително методи за бързо изпитване на отпадъци;

Заповед № РД-989/29.12.2006г. относно критерии за приемане на монолитни отпадъци на съответните класове депа за отпадъци.

ПРАВНО РЕГУЛИРАНЕ (4)

Ръководство за предварително третиране преди депониране на отпадъци в България

утвърдено със Заповед №РД-664 от 23.08.2007 г. на министъра на околната среда и водите

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ (1)

Депа и съоръжения за третиране на битови отпадъци

За обезвреждане на битовите отпадъци от населените места в страната се предвижда изграждане на общо **55 регионални депа и съоръжения за обезвреждане на отпадъците**. Посочените депа и съоръжения трябва да бъдат построени в съответствие с техническите изисквания на Директивата, като се предвижда с тяхното изграждане да бъде осигурен достатъчен капацитет за обезвреждане на цялото количество битови отпадъци, образувани в страната.

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ (2)

Регионални депа

1. Изградени и въведени в експлоатация – 27 бр.
2. В процес на строителство – 6 бр.
3. В различен етап на проучване и проектиране – 22 бр., в т.ч. проекта на Столична община

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ (3)

Действащи депа за отпадъци в Р.България

В страната се експлоатират 252 депа за отпадъци от публичния сектор, от които:

- 241 депа за неопасни отпадъци (основно битови отпадъци); (27 регионални депа, от останалите 214 депа - 34 бр. обслужват население над 20 000 жители)
- 11 депа за инертни отпадъци (основно строителни отпадъци);
- клетки за опасни отпадъци в регионалните депа в Русе и Севлиево.

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ (4)

Действащите депа за отпадъци от частния сектор са 50, от които:

- 36 депа за неопасни отпадъци;
- 9 депа за опасни отпадъци;
- 2 депа за инертни отпадъци;
- 3 депа имат изградени клетки за опасни и за неопасни отпадъци.

От посочените 50 депа на изискванията на Директива 1999/31/ЕО за депониране на отпадъци отговарят 8 депа, а 14 депа са с преходен период.

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ (5)

Съществуващи депа за отпадъци, попадащи в обхвата на чл. 14 от Директива 1999/31/ЕО

Съществуващите депа за отпадъци от **публичния сектор** са 261, като от тях:

- действащи са 226 депа;
- с преустановена експлоатация са 35 депа, като от тях 8 депа са рекултивирани, а 3 депа са в процес на рекултивация.

От посочените 261 депа, 12 депа са за инертни отпадъци, а останалите 249 депа са за неопасни отпадъци.

За 252 депа има утвърдени плановете за привеждане в съответствие, докато депата с неутвърдени плановете са само 8, от които едно е рекултивирано.

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ (6)

Съществуващи депа за отпадъци, попадащи в обхвата на чл. 14 от Директива 1999/31/ЕО

Съществуващите депа за отпадъци от **частния сектор** са 76, като от тях:

- действащи са 45 депа;
- с преустановена експлоатация са 31 депа, като от тях 9 депа са рекултивирани, а 3 депа са в процес на рекултивация.

От посочените 76 депа, 50 депа са за неопасни отпадъци, 19 депа са за опасни отпадъци, 3 депа са за инертни отпадъци, а други 3 депа имат клетки за опасни и неопасни отпадъци.

За 62 депа има утвърдени плановете за привеждане в съответствие, 7 депа са в процедура по утвърждаване на плановете, като от тях само едно депо е действащо. Останалите 7 депа нямат утвърдени плановете, като от тях две депа са действащи.

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ (7)

Големите генератори на производствени **неопасни** отпадъци, основно от топлоелектрическите централи, химическата промишленост и черната металургия са в процес на изграждане/реконструкция на собствени съоръжения за обезвреждане на отпадъци, които да отговарят на нормативните изисквания. По-малките причинители на неопасни отпадъци ще използват системата от регионални депа за обезвреждане на отпадъци.

Генераторите, образуващи големи количества **опасни** отпадъци, основно от цветната металургия и нефтопреработващата промишленост, са изградили или са в процес на изграждане на свои съоръжения за обезвреждане на опасни отпадъци, в съответствие с издадените им КР или утвърдените Планове за привеждане на съществуващите депа в съответствие с нормативните изисквания.

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ (8)

Предварително третиране на отпадъците

В страната се експлоатират:

- 18 инсталации за обеззаразяване на инфекциозни отпадъци от лечебните заведения. В близък план предстои изграждането на още 2 инсталации за обеззаразяване на инфекциозни отпадъци.
- 15 инсталации за сепариране на разделно събраните опаковки. В процес на изграждане са още 8 сепариращи инсталации за отпадъчни опаковъчни материали.

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ (9)

Предварително третиране на отпадъците

- 9 инсталации за шредирание на излезли от употреба моторни превозни средства;
- 2 инсталации за предварително третиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
- 1 инсталация за шредирание на излезли от употреба гуми;
- 3 инсталации за предварително третиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ (10)

Предварително третиране на отпадъците

- 3 инсталации за предварително третиране на оловно киселите акумулаторни батерии
- Предварително третиране се прилага и по отношение на утайките от пречиствателни станции за битови и промишлени отпадъчни води, основно чрез обезводняване и стабилизиране на утайките в открити или затворени изгниватели.
- На 8 от депата за битови отпадъци и претоварните станции към тях са изградени или са проектирани за изграждане инсталации за предварително третиране на смесени битови отпадъци чрез сепариране, уплътняване, компостиране.

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ (11)

Предварително третиране на отпадъците

Инсталации за предварително третиране на производствени и опасни отпадъци от големите генератори на отпадъци, основните от които са:

- инсталация за солидифициране на отпадъчни пепели от изгаряне на опасни отпадъци от нефтопреработващата промишленост;
- инсталация за стабилизиране на ярозитни кекове, образувани при хидрометалургия на цинка;
- инсталация за допълнително извличане на мед чрез флотация от шлака, получена при топене на медна руда;
- инсталация за компостиране на биоразградими отпадъци от производство на антибиотици;
- инсталации за обезводняване на отпадъчна гипсова суспензия, образувана от дейността на сероочистващи инсталации към топлоелектрически централи и пирометалургично производство на мед.

ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙСТВИЯ (1)

1. Изграждане на съответната инфраструктура за обезвреждане на битовите отпадъци в страната в т.ч.

- доизграждане на системата от 55 регионални депа;
- изграждане на 35 претоварни станции към регионалните депа за битови отпадъци;
- изграждане на 31 бр. съоръжения за предварително третиране на биоразградими отпадъци чрез компостиране, анаеробно разграждане и др. методи;
- изграждане на територията на всяка община на площадки за събиране на зелени отпадъци и предаване на регионалните съоръжения за компостиране;
- въвеждане на домашно компостиране в 89 000 домакинства;
- изграждане на сепариращи инсталации на депата, които предстои да бъдат изградени, както и на вече построените регионални съоръжения;

ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙСТВИЯ (2)

2.Изграждане на нови депа за производствени и опасни отпадъци, които да заместят съществуващите съоръжения с оглед осигуряване на необходимия капацитет за депониране. Задължение на операторите на съществуващите депа, съгласно сроковете в утвърдените планове за привеждане на депата и фирмените програми за управление на отпадъците

3.Изграждане на Национален център за третиране на опасни отпадъци, включващ депо за опасни отпадъци, инсталации за физикохимично третиране, инсталация за солидифициране.

4. Инсталирането на съоръжения за предварително третиране на **отпадъците от строителство и разрушаване** на сгради при регионалните депа за битови отпадъци в 7 общини, едновременно с изграждане на мобилни или стационарни съоръжения при големите генератори от частния сектор;

ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙСТВИЯ (3)

Закриване и рекултивация на съществуващите депа за отпадъци, които не отговарят на изискванията на

Директива 1999/31/ЕС

Поддръжка и следексплоатационни грижи за площадките на депата

ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙСТВИЯ (4)

Основните мерки по привеждане на съществуващите депа за отпадъци от публичния сектор

Преустановяване в най-кратки срокове на експлоатацията на тези общински депа, за които вече са изградени новите регионални депа за отпадъци.

Останалите общински депа за отпадъци ще преустановят експлоатация след изграждане и въвеждане в експлоатация на съответното ново регионално депо.

ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙСТВИЯ (5)

Основните мерки по привеждане на съществуващите депа за отпадъци от частния сектор са следните:

1. По-малките генератори на отпадъци ще преустановят експлоатация на оперираните от тях депа в срок до средата на 2009 г. и ще предприемат действия по тяхното закриване, респ. рекултивация и последващи следексплоатационни грижи за площадката на депото. След закриването на съществуващите депа, за обезвреждането на образуваните от производствената дейност на тези предприятия отпадъци ще се използва системата от 55 регионални депа за неопасни отпадъци или ще се предават за оползотворяване, когато това е възможно.
2. Част от големите генератори на отпадъци ще предприемат действия за извършване на реконструкция на съществуващите депа, включваща рекултивация на натрупаните на депото отпадъци и изграждане на нова клетка на територията на съществуващото депо. Друга част от тях предвиждат изграждане на изцяло нови депа за отпадъци, като съществуващите депа ще се закрият, респ. рекултивират с последващи следексплоатационни грижи за площадката на депото.

ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙСТВИЯ (6)

Законодателни промени:

Въвеждане на финансови и икономически инструменти към депата за отпадъци

- 1. Въвеждане на изисквания за предоставяне на финансови гаранции от операторите на депа за отпадъци, обезпечаващи дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата**

Предвижда се през експлоатационния период на депото, операторите да правят месечни отчисления в блокирана банкова сметка, като натрупаните средства се използват за дейностите по **закриване** и **следексплоатационни грижи** на площадката на депото

ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙСТВИЯ (7)

2. Въвеждане на допълнителна такса за депониране на отпадъци

При определяне на таксата ще се приложи разграничаващ подход към различните потоци отпадъци, като най-висока такса ще бъде определена за рециклируемите отпадъци, за които има действащи в страната съоръжения за тяхното рециклиране (напр. хартия, пластмаса, метали, стъкло и др.). За отпадъците, които единствения начин за тяхното крайно третиране е депониране (напр. азбестосъдържащи отпадъци) ще се определи по-ниска такса за депониране.

Въвеждането на такса депониране преследва следните цели:

- увеличаване на цената за депониране на отпадъци, като по този начин способства прилагането на рециклиране и оползотворяване;
- акумулиране на допълнителни средства, които да бъдат използвани за закриване на нерегламентирани депа и стари замърсявания с отпадъци.

ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙСТВИЯ (8)

Прилагане на процедурите за приемане на отпадъци на депата
Необходимост от предприемане на следните мерки:

1. Изготвяне на указания за извършване на основно охарактеризиране на отпадъците, които да се утвърдят от министъра на околната среда и водите до края на 2009 г. С указанията ще се въведе процедура за съгласуване от компетентните органи на документацията от основното охарактеризиране на отпадъците и списък с отпадъците, които задължително подлежат на изпитване за определяне на поведението им при излужване.
2. Осигуряване на територията на страната на лаборатории, акредитирани по съответните стандарти за вземане на проби и за изпитване на отпадъци, включени в Заповед № РД 988/29.12.2006 г. и Заповед № РД-989/29.12.2006 г. на министъра на околната среда и водите.

Използване на натрупания опит в страните от Европейската общност по практическото прилагане на стандартите за вземане на проби и изпитване на отпадъците.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВАШЕТО ВНИМАНИЕ!